

En tid som behöver goda grannar

»behovet av att främja möten och samverkan över religionsgränser«

I mitten av mars befann jag mig på den interreligiösa konferensen Religionens plats i framtidens Sverige när två av valrörelsens mer uppmärksammade utspel följde tätt på varandra: socialdemokraternas utspel om förbud mot fristående skolor med konfessionell inriktning och kristdemokraternas utspel om att säga nej till böneutrop från moskéer. Det var svårt att missa att även det socialdemokratiska utspellet hade udden riktad mot muslimskt håll. En överkylighetskänsla, närmast chock, spred sig hos många av konferensdeltagarna. Att vara samlande och få möjlighet att samtala blev som någon sorts terapi.

Rabbinen Ute Steyers föredrag på konferensen kunde knappast ha varit mer vältajmat. Hon talade om profeternas viktiga uppgift: att vara vittnen i samtiden, att ha en känslighet för orättvisor, att påtala orättvisorna och mana till förändring när det börjar gå helt fel. Kanske, menade Ute Steyer, har också de religiösa minoriteterna den här profetiska känsligheten. De är som kanariefågeln i gruvan, kanariefågeln som genom sin känslighet skulle varna gruvarbetarna för farliga gaser. De religiösa minoriteterna är de som först märker – och drabbas – när samhällsklimatet gradvis och för andra, för majoritetssamhället, omärkligt börjar bli allt mer farligt. Det här känner inte minst muslimer och judar av. Alldeles nyligen, i början av juni, meddelade Judiska föreningen i Umeå att man lägger ner verksamheten. Föreningen upphör. Hoten från främst nazistiska Nordiska motståndsrörelsen har blivit för många och konkreta handlingar som kunde ha stoppat nazisterna allt för få.

I en global attitydundersökning (www.ipsos.com/en/bbc-global-survey-world-divided, genomförd under januari och februari i år) om hur befolkningen i 27 olika länder uppfattar spänning-

ar och skiljelinjer i samhället, framstår Sverige som det land där tilliten till människor av en annan religiös tillhörighet är som allra lägst, mer än dubbelt så låg som i USA. Sverige är också det land efter Belgien där flest anser att om man blandar sig med människor av annan tro så leder det till konflikt. Betydligt fler i Sverige ser konfliktlinjen mellan olika religioner som större än den mellan fattiga och rika eller mellan människor med olika politiska åsikter.

Old South Church i Bostons budskap i Trumftider.
Foto: Peter Lööv Roos

för att bygga ett inkluderande samhälle och stärka demokratin. Särskilt viktigt i ett land där kunskapen om och förtroendet med religiös tro och praxis är så begränsad för så många. Undersökningens resultat, tillsammans samhällsklimatet och med raden av politiska utspel, påminner också om behovet av interreligiös solidaritet. Att vara goda grannar. Och att ta ett särskilt ansvar som stor och resursstark kyrka med tillgång till så mycket av det offentliga rummet och det etablerade Sverige. Ingen ska behöva möta utsattheten, hatet och hoten ensam.

PETER LÖÖV ROOS

